

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ СУДІВ

Третяк Юлія Віталіївна

студентка, 1 курс, 5 група,
Слідчо-криміналістичний інститут,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
молодший консультант юридичної клініки,
Україна, м. Харків
e-mail: tretyakgv@yandex.ru

В Україні для злагодженості та врегульованості роботи судів, органів прокуратури та слідчих органів необхідні інновації: автоматизовані системи, інформаційні бази даних, інші автоматичні керуючі пристрої та електронний документообіг. Отже застосовуючи усі нововведення треба дотримуватися таких нормативно-правових актів, як: Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, Положення про автоматизовану систему документообігу суду. Але, без загроз – ніяк. Деякі норми Кримінального процесуального кодексу України вже містять у собі передумови для створення загроз національній безпеці держави (зокрема, у сфері інформаційної безпеки). А тому вони потребують проведення низки заходів із її захисту.

Візьмемо за приклад ст. 35 Кримінального процесуального кодексу України під назвою «Автоматизована система документообігу суду», в якій передбачається функціонування відповідної автоматизованої системи, що призначена для: надання фізичним та юридичним особам інформації про стан

розгляду матеріалів кримінального провадження; підготовки статистичних даних; централізованого зберігання текстів вироків, ухвал та інших процесуальних документів; видачі вироків, ухвал суду та виконавчих документів на підставі наявних у системі даних; передачі матеріалів до електронного архіву [2].

До того ж, ст. 214 “Початок досудового розслідування” Кодексу передбачає ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, адже досудове розслідування вважається розпочатим лише з моменту внесення відповідних відомостей у зазначений реєстр.

Таким чином, утворюються відповідні бази даних, несанкціоноване втручання в роботу яких може призвести до низки негативних наслідків як для об’єктів національної безпеки, так і для суб’єктів її забезпечення. Отже, виникає потенційна загроза національній безпеці України, у тому числі стабільності в суспільстві, безпосередньо в інформаційній сфері у випадку розголошення інформації, яка становить державну або іншу, передбачену законодавством, таємницю, а також конфіденційну інформацію. Отримані відомості – інструмент для маніпулювання суспільною свідомістю.

Яскравим прикладом технологічної недосконалості, необхідності захисту інформації в автоматизованій системі, спірних аспектів у редагуванні інформації є порушення у 2011 проти голови Глухівського міського районного суду Сумської області трьох кримінальних справ за ч. 1 ст. 376-1, ч. 2 ст. 368 і ч. 1 ст. 364 Кримінального кодексу України (зловживання службовим становищем, отримання хабара, незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду, прийняття суддею завідомо неправосудного рішення) [1]. Так, уперше в історії України правоохоронцям удалося зафіксувати й довести факт втручання в комп’ютерну програму “Документообіг загальних судів”, адже суддя чинила тиск на підлеглих і змушувала їх вносити неправдиві відомості до зазначеної програми. У результаті до судді потрапляли справи, в яких вона була зацікавлена і за які, власне, отримувала хабарі. Іншими словами, при всій задекларованій

розробниками надійності програма документообігу може бути уразливою як із середини, так і ззовні – при одночасній роботі в програмі та Інтернеті.

У той же час необхідно зазначити, що вказані вище автоматизована система документообігу суду та Єдиний реєстр досудових розслідувань є кроком на шляху до розвитку національної інформаційної інфраструктури й ресурсів, а також елементом реалізації конституційних прав громадян на доступ до інформації.

З огляду на зазначене виникає необхідність упровадження технічних засобів захисту інформаційних систем від несанкціонованого втручання в їх роботу, а також розроблення низки правових норм, які передбачали б відповідальність за вказані дії.

Список використаної літератури

1. Александрова А. Суддю покарали за хабар і втручання в програму документообігу. Чи може це повторитися? / АлінаАлександрова // Закон і Бізнес. – 2012. – 28 лип. – 3 серп. (№ 31). – Електрон. аналог: режим доступу: http://zib.com.ua/ua/10850-suddyu_pokarali_za_habar_i_vtruchannya_v_programu_dokumentoo.html (дата звернення: 12.05.2016).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : станом на 15 січ. 2016 р. – Відповідає офіц. тексту. – Харків : Право, 2016. – 368 с.